

מכלום, שהרי זה כעץ בעלמא (שם ח,ה). מאידך פסק (ת,ו) שהאוכל גיד הנשה של נבלה או של טרפה או של עולה – חייב שתיים. ופרשו טעמו (בשער המלך ובאור שמח שם), מתוך שחייב על אכילת הגיד משום 'גיד הנשה', הרי שהחשיבה תורה אכילה זו, וראוי להתחייב כמו כן משום איסורים נוספים, נבלה או אכילת עולה. (וכשם שמצינו סברא זו בכמה הלכות, כמוכא באחרונים), לעומת זאת גיד של בהמה טמאה, שלהלכה אין שם חיוב משום גיד, לכן פוסק הרמב"ם שפטור גם משום איסור 'טמאה', שהרי אין בגידין בנותן טעם.

אלא שקשה על כך מסוגיתנו, שכאן מבואר שאם אין בגידין בנותן טעם, היה ראוי להתחייב משום גיד ולא משום איסור בהמה טמאה.

וכתבו אחרונים (אור שמח, וכע"ז בשעה"מ שם), שאמנם כן מבואר כאן ב'סלקא דעתין' אבל לפי המסקנא הלא אין זו כוונת ר' יהודה, ולא נשאת סברה זו.

ובקהלות יעקב (ל. ע"ש בהרחבת הענין) פרש, שטעם הדבר שלא חל איסור טמאה, הוא משום 'אין איסור חל על איסור', שכיון שחלות איסור זה מסתעף מכך שחל עליו איסור גיד, מדאחשביה רחמנא לאכילה, כאמור, הרי כאילו צריך לחול תחילה איסור גיד ורק אח"כ איסור טמאה, וזה אי אפשר. (ואעפ"י שבפועל הם חלים בבת אחת, אך יש כאן קדימה של סיבה ומסובב, ודומה זה לקדימה בזמן. ע' דוגמא לדבר להלן קא: לענין שבת ויוהכ"פ לשיטת אביי, ואמנם שם רבא חולק, אך יש לחלק בין הנידונים כמוכא. וע"ע בשעורי הגר"ד – ט.) לא כן לענין איסור נבלה ועולה, ששם אין מניעה מצד 'אין איסור חל על איסור', כמבואר בגמרא להלן, לכן שם ניתן לומר שמתוך שחל איסור גיד חלים גם איסורים נוספים.

(עוד בישב דברי הרמב"ם – ע' כרתי ופלתי סה סק"ב; דרוש וחדוש רעק"א וצל"ח פסחים כב; מנחת חינוך רפא, ז.)

דף קא

'באוכל גיד הנשה של עולה... שחייב שתיים' – הרמב"ן כתב שזה רק למאן דאמר יש בגידין בנותן טעם, אבל למ"ד אין בגידין בנותן טעם – אינו חייב משום מוקדשין. ואולם הרמב"ם פוסק לחייב שתיים, הגם שהוא פוסק אין בגידין בנותן טעם, כמוכא לעיל. (וע' באחרונים הנ"ל שיישבו דבריו עם הסוגיא שבראש פרקנו.

וע"ע חזו"א סו"י רטז, בבאור שיטות הראשונים, על אלו איסורים הוא עובר.)

'אמרו לו: אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טמאהו' – על הקושיא, הלא אתה מוצא בשאוכל פחות מכביצה, שאינו מטמא לדעת כמה ראשונים – ע' במוכא בובחים קו.

(ע"ב) 'אמר ליה רבא: סוף סוף תרוייהו בהדי הדדי קאתו... – לרבא, מחלוקתם בשאלה אם בבת אחת איסור חל על איסור, וחייב על שבת ועל יוהכ"פ, אם לאו, ואינו חייב אלא אחת. (עפ"י רש"י ותוס').

ויש מפרשים סברת רבי עקיבא שאינו חייב אלא אחת, לפי ששבת ויום הכיפורים כאיסור אחד הם, ששניהם משום 'שבת' אסורים (עפ"י רמב"ן וריטב"א וחדושי הר"ן. (וע' בית הלוי ח"א טז, ד – על השוואת איסורי יוהכ"פ ושבת).

עוד בענין חלות שני איסורים הבאים בבת אחת – ע' בחזו"א ריד; 'חדושי הגר"ח על הש"ס' – כריתות, בענין איסור חל על איסור; הערות המהדיר לריטב"א (בהוצאת מוסה"ק).

ובענין שייכות הדבר לכלל 'כל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו' – ע' בקובץ הערות כה; ברכת מרדכי ח"א מ, ב ט. ובטעם הדבר שיוהכ"פ נחשב 'איסור כולל' על שבת, משום איסור אכילה – ע' רעק"א; שער המלך – איסורי ביאה יז, ח, דף סג, ד. ויש מדייקים מדברי הרמב"ם שגם איסור אכילה ביוהכ"פ גדרו משום 'שביתה'.

– מהר"ץ חיות (בחידישויו כאן) הקשה, לשיטות הפוסקים (ע' או"ח תרח) שתוספת יום הכיפורים מדאורייתא, הן לענין אכילה הן לענין שביתה, ותוספת שבת אינה אלא מדרבנן – הלא אתה מוצא שחל עליו יוהכ"פ לפני שבת, כגון שהוסיף מחול על הקודש.

ובחדושי חתם סופר כתב שדין תוספת הוא נפרד, והרי כשנכנס היום נפקע דין 'תוספת' ובאותה שעה חלים יחדיו איסור יוהכ"פ ואיסור שבת.

(הנה לא הקשו לפי השיטות שתוספת שבת מן התורה, וכגון שקיבל עליו תוספת ליוהכ"פ ולא קיבל עליו תוספת שבת – כי נראה שאין שייך הדבר, שהרי אם מקבל עליו קדושת היום, הרי כאילו כבר נכנס אותו יום, ואי אפשר לומר שאצלו עתה הוא יוהכ"פ ולא שבת.

ולפי זה יש מקום לומר שגם לאותן שיטות שתוספת שבת לאו דאורייתא, אעפ"כ כיון שקיים כעת דין 'תוספת' לענין יוהכ"פ, שוב ממילא חל דין תוספת גם לענין שבת, לפי שאין גדרה של תוספת רק כלפי הדינים והמצוות, אלא תוספת ליום בעצמו, וכאילו אצלו כבר נכנס היום, והרי כל דיני היום חלים עליו, וא"א לחלק ביניהם, כאמור. (וכעין סברת 'מיגו דהוי דופן לענין סיכה הוי דופן לענין שבת' וכיו"ב).

ואולם כבר חקרו בדבר, שמה אין דין 'תוספת' אלא כלפי הלכות מסוימות, כמלאכה וכדו', ולא לענין עיצומו של יום. – וע' תוס' כתובות (מו). שמשמע שאין מצות שמחה בזמן התוספת. ובמגן אברהם (רסו, א) הביא להחמיר שאין יוצא בסעודה בזמן התוספת, ויש לאכול כוית משתחשך. מאידך בתוס' וברא"ש (ריש ערבי פסחים) מוכח שללא גזרת הכותב 'בערב תאכלו מצות', היה ניתן לאכול מצה בזמן התוספת. (וכן בט"ז (רצא סק"ד) כתב שא"צ לחכות ללילה בסעודה. וע' בברכות כז לענין תפילה וקידוש מבעוד יום. ושיטת הרא"ש שם שהוא מדין תוספת, (ודלא כמשמעות הרמב"ם – שבת כט, יד. וערשב"א ברכות שם). ושמה י"ל שבוה נחלקו המהרש"ל והט"ז (באו"ח תרנח) לענין אכילה בשביעי של סוכות כשקיבל כבר את היום-טוב. וע"ע שו"ע או"ח רסא, ד ובדגול מרבבה שם, ובשו"ע הגר"ז בקו"א. וע"ע פרי חדש תעב; מנחת חינוך שנג. וכבר דשו רבים בענין).

'אלא אמר רבא: שמדא הוה ושלחו מתם דיומא דכפורי דהא שתא – שבתא הוא' – הרמב"ן פרש (לפי פירוש אחד, דלא כפרש"י), שמשום גזרות שמד היו יראים לשלוח תיקון המועדות לאחיהם שבגולה, ובאותה שנה חל יום הכיפורים להיות בשבת, ושלחו להם ברמזו על שם ר' עקיבא 'מנין שחייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו... ועל ידי כן הבינו בגולה שיום הכיפורים חל בשבת. ולפי פירוש זה דחה רבא את דברי רב יצחק בר יעקב בר גיוראי, כי לכולי עלמא חייב משום יום הכיפורים כשהויד בשבת.

ועל פרוש רש"י, שמשום הגזרה לא עשו יום הכיפורים בעשור לחודש, וכדי שלא תשתכח תורת יוהכ"פ עשאוהו בשבת, שאז האויבים לא יכירו בדבר – יש מקשים, כיצד יתכן שביטלו יום הכיפורים בשעת גזירה, והלא אפילו בהעברה על מנהג קל כגון 'ערקתא דמסניא', הדין הוא 'יהרג ואל יעבור' בשעת הגזרה או בפרהסיא (ע' סנהדרין עד). ותירץ הריטב"א, לפי שהגזרה היתה על קידוש חדשים של בית דין, שאינה אלא מצות עשה, ועל מצות עשה יעבור ואל יהרג.

(א. הקשה ב'כלי חמדה' (ריש בא), והלא מ"מ נתקדש החודש ממילא ביום עיבורו. ותירץ שבמקום שאין ב"ד של מטה קובעים אותו, כגון בזמן הגזירה, אז גם ב"ד של מעלה אינם מקדשים אותו כלל.

ולא הבנתי, שלפי"ז משמע שלא נתקדש כלל חודש תשרי, ולא עשו גם שאר מועדות ונמצא מרחשון החודש השביעי, אתמהא.

ואין לומר שקדשוהו בענין שיוהכ"פ יחול בשבת, שהרי מבואר בסוגיא שאין חייבים חטאת על יוהכ"פ וכמו שכתבו התוס'. ונראה כוונת הריטב"א, שאכן יוהכ"פ האמתי חל באחד מימות השבוע, אלא שב"ד לא קדשו את החודש משום הגזרה, כיון שהקידוש מצות עשה הוא, אין אומרים בזה 'הרג ואל יעבור'. וממילא העם שבגולה לא ידע מתי הוא, ואין כאן עבירה אלא אונס. והואיל ולא נהגו העם יוהכ"פ, אמרו ב"ד שינהגו יוהכ"פ בשבת, שלא תשתכח תורת יוהכ"פ.

ב. מכלל דברי הריטב"א יש לשמוע, שאין חילוק בין 'הרג ואל יעבור' בין יחיד לציבור, ואף בסכנה המרחפת על הכלל, אומרים 'הרג ואל יעבור' ככל דיני היחיד.

ג. עוד על 'הרג ואל יעבור' על קיום מצות עשה – ע' במובא בסנהדרין (עד).

תניא, אמרו לו לרבי יהודה...' – ע' במובא לעיל ק.

דף קב

הערות; ראשי פרקים לעיון

ד' יהודה ור' אלעזר סברי, כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו... ורבנן סברי לא תאכל הנפש עם הבשר אלא בשר לחודיה...' – לכאורה נראה שגם חכמים נצרכים להקש דם ואבר מן החי, שממנו יש ללמוד התר לאבר מן החי של דגים וחגבים. (שמותר לאכלם חיים, כדתניא בתוספתא דתרומות, וכמו שפרשו התוס' בשבת ז:), אלא שלשיטתם יש דרשה נוספת לפטור כל מי שבשרו אסור. (וכן משמע בפרי חדש – יג. וע"ש בפרי מגדים – מ"ז סק"א).

אך אין במשמע כן מדברי התוס' בסנהדרין (נט. ד"ה ורבנן), שנראה מדבריהם שחכמים למדים רק חזק לבלתי אכל הדם לענין אחר. וצריך עיון. (אכן לר' מאיר אין צורך בדרשה זו למעט דגים וחגבים, שלשיטתו לא שייך האיסור אלא בבהמה בלבד, כדלהלן).

ונראה שאין צורך בהקש זה למעט דגים וחגבים, שהם ממועטים בלאו הכי, לפי שנאמר הנפש עם הבשר; בשר בנפשו דמו, ואלו אינם בכלל 'בשר' סתם (כמפורש להלן ובגדרים נד: – לענין נודר מן הבשר). תדע, מכך שגם בן נח פטור עליהם (כדמשמע ברמב"ם – מלכים ט), והלא לבן נח אין כל חילוק בין בהמה וחיה ובין דגים וחגבים, ששניהם אינם טעונים שחיטה ושניהם דמם מותר לו – אלא ודאי אינו חייב משום שאינם 'בשר'.

(ועיין שם (בה"א) ברדב"ו, שהיא הסיבה שב"נ פטורים על אבר מן החי בעוף לדעת הרמב"ם, שפסק שגם עוף אינו בכלל 'בשר' סתם.

אך לכאורה תלוי הדבר במחלוקת הראב"ד והרמב"ן (בחידושו להלן קג.), שהראב"ד הוכיח שחלב קרוי בשר, מכך שמתחייבים עליו משום אבר מן החי. (ואין לפרש כוונתו שהסוגיא שם מדברת על חיוב 'בשר מן החי' – שאם כן לא היה חייב גם משום בשר מן החי וגם משום טרפה לר' יוחנן, כמו שכתבו הראשונים. וע' גם בשעה"מ – איסור"ב דף סה.). ואילו הרמב"ן דחה ראיתו, שאין צריך שם 'בשר' לאבמ"ה שהרי כתוב 'לא תאכל הנפש עם הבשר', כלומר, האיסור הוא על אכילת הנפש. אך נראה שאף לפי הרמב"ן שהחיוב הוא על אכילת 'הנפש' אפילו אינו בשר, מ"מ לא נאסר אלא בסוג בע"ח שבשרו נקרא 'בשר', כמפורש בכתוב.

ויש לעיין לפי"ז במה שמיעטו (בסנהדרין נז.) שרצים מאיסור אבר מן החי לבן נח, לפי שאין דמם חלוק מבשרם, הא לאו הכי – אסור, ומשמע שהם בכלל 'בשר'.

דף קא

קנת. מה הדין במקרים הבאים?

- א. האוכל גיד הנשה של נבלה.
- ב. האוכל גיד הנשה של עולה או של שור הנסקל.
- ג. שגג ועשה מלאכה ביום הכיפורים שחל להיות בשבת.
- ד. יוהכ"פ שחל בשבת והיה שוגג בשבת ומזיד ביום הכיפורים, או להפך.

א. האוכל גיד הנשה של נבלה – ר' מאיר מחייב שתיים (שסובר איסור חל על איסור ב'כולל', ומתוך שחל איסור נבלה על שאר הבשר, חל גם על הגיד. וכן פסק הרמב"ם). וחכמים אומרים: אינו חייב אלא משום גיד אבל לא משום נבלה, שאין איסור חל על איסור אפילו ב'כולל' – וזו היא שיטת ר' יוסי הגלילי ור"ש.

ב. האוכל גיד הנשה של עולה או של שור הנסקל – בין לר"מ בין לחכמים חייב שתיים, לפי שאיסור חל על איסור ב'כולל' כאשר נוסף חומר באיסור השני, כמו כאן שמתוסף איסור הנאה. (מרש"י נכאן וביבמות לד ובכריתות יד.) מבואר שאיסור הנאה הוא 'איסור מוסיף', וכ"כ הרמב"ן. והתוס' פרשו, וכן פרש הריטב"א, שהוא 'איסור חמור' ואין זה בגדר 'מוסיף'. וע"ע: המאור; 'שעם המלך' על השעה"מ – הלכות יסודי התורה, דף ב; אג"מ אה"ע ח"ג ל, א; קה"י יד, ב).

(א. הרמב"ן כתב שלמ"ד אין בגידין בנותן טעם אינו חייב בגיד של עולה משום מוקדשין. ואולם הרמב"ם פסק אין בגידין בנו"ט ופסק שחייב שתיים.

ב. לר' שמעון, אין איסור חל על איסור אפילו בכולל ובתוספת חומרה. רש"י. ועוד סובר ר"ש שגיד הנשה אסור בהנאה, ואין כאן תוספת חומרה).

ג. יוהכ"פ שחל להיות בשבת, ושגג ועשה מלאכה – נחלקו ר' יוסי הגלילי ור' עקיבא אם חייב שתיים (שבת היא; יום כפורים הוא – ללמד שחל האחד על חברו, אם משום 'בת אחת', אם משום שיוהכ"פ כולל גם איסור אכילה, ושבת מוסיף חומר מיתת ב"ד. עפ"י רש"י ותוס'. וע"ע שעה"מ אי"ב דף סג ע"ד; אבני נזר יו"ד שנא, ו-י), או אינו חייב אלא אחת, להסבר אביי – משום שבת, שהיא נחשבת כאיסור הראשון, הואיל וקביעא וקיימא, אבל יוהכ"פ ב"ד הם שקובעים אותו. ולרבא (ורבין וכל נחותי), הרי זה כאיסורים החלים בבת אחת, ומחלוקתם באיסור בת אחת אם חל על איסור אם לאו. (או אפשר שסובר ר' עקיבא ששבת ויום הכיפורים איסור אחד הוא, ששניהם משום 'שבת', ולכך אינו חייב אלא אחת. עפ"י רמב"ן וריטב"א).

ד. שגג בשבת והזיד ביוהכ"פ – לכו"ע חייב חטאת משום שבת.

שגג ביוהכ"פ והזיד בשבת – לרב יצחק בר יעקב בר גיורי בשם ר' יוחנן, וכהסבר אביי – פטור מקרבן לריה"ג, שאין איסור יוהכ"פ חל על איסור שבת. ולרבא – לכו"ע חייב, (לפי ששני איסורים החלים בבת אחת, לכו"ע חייבים על אחד מהם, ואם א"א לחייב חטאת על אחד, משום שהיה מזיד, מתחייב חטאת על האיסור האחר. עפ"י רש"י. ובחזון איש (ריד) צידד שלפרוש התוס' אין מקור לדין זה, ולעולם מתחייב על האיסור החמור יותר, ואם הזיד באיסור החמור ושגג באיסור הקל – פטור מחטאת. ולכן לרע"ק לעולם חייב משום שבת ופטור משום יוהכ"פ).

קנט. א. האם איסור גיד הנשה היה קודם מתן תורה?
 ב. מאימתי נקראו 'בני ישראל'?

א. לר' יהודה, איסור גיד הנשה התחיל מאז מעשה דיעקב וה'איש', וחל על בני יעקב. (וע' בתוס' לעיל צ). ד"ה קדשים) שהעלו צד שאף שאר אומות העולם נאסרו בגיד עד מתן תורה. אך נראה שלא כתבו כן אלא לרווחא דמלתא. ע"ש ובתוס' להלן קב. ד"ה רבי יהודה. לחכמים, משמע לכאורה (כדפרש"י) שלא נאסרו אלא משעת מתן תורה ואילך. (ואולם מדברי הרמב"ם עולה שגם לדעת חכמים נאסרו עוד קודם מתן תורה, אלא שענה האיסור אינו אלא מממצות משה רבינו ע"ה שנצטווה מפי הקב"ה, ולא מחמת האיסור הראשון).

ב. מבואר בגמרא ש(לחכמים) משעה שהקב"ה קראו ליעקב 'ישראל' – מאז נקראו 'בני ישראל', ולא קודם לכן. ו'בני ישראל' האמור במצוות – משעת מתן תורה הוא. (לר' יהודה משמע שנקראו בני ישראל כבר מקודם לכן, על שם העתיד).

דפים קא – קב

קס. א. האם איסור אבר מן החי נהג בחיה ובעוף טהורים? ומה הדין בדגים ובחגבים?
 ב. האם הוא נהג בבהמה חיה ועוף הטמאים?
 ג. אבר מן החי שאין בו כזית – האם חייבים עליו?
 ד. בשר מן החי שאין בו כזית – האם חייבים עליו?
 ה. אכל צפור טהורה שלמה בחייה – מה דינו?
 ו. עוף טמא שאין בו כזית – האם חייבים עליו משום טמא ומשום נבלה?

א. לר' יהודה, ר' אלעזר וחכמים, (וכן דעת רבי וראבר"ש, וסתם משנה בטהרות) – נהג איסור אבמ"ה בבהמה חיה ועוף, אבל לא בדגים ובחגבים. (רק חזק לבתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש, ולא תאכל הנפש עם הבשר – כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו. כל שאי אתה מצווה על דמו א"א מצווה על אבריו).

לר' מאיר לא נהג אלא בבהמה טהורה בלבד. (מסמיכות הכתוב וזבחת מבקרך ומצאנך לאיסור אבר מן החי.

ובבן נח, אף לר' מאיר אסור באבר מן החי בכלום. כן נקטו בפשטות התוס' לעיל לג. כמוש"כ הרש"ש כאן. וכ"כ בתורא"ש ובבית מאיר כאן. ואולם מהרמב"ן (כאן) ומהרש"א (לג) מבואר, שלר' מאיר גוי מותר באבר מן החי של חיה ועוף, כישראל. וכן צידד בהגהות מלא הרועים).

(יש מן הראשונים שכתבו שאבר של אדם חי גם כן אסור באיסור אבר מן החי. ע' רמב"ם – מאכ"א ב,ג; רא"ה וריטב"א – כתובות ס. ויש חולקים וסוברים שאין בדבר אלא איסור 'עשה'. וע' שו"ת הרשב"א ח"ג רנז; משל"מ – אבל יד, כא; שחיסה ב,ג; מג"ח תנב,ט; קהלות יעקב – ה).

ב. לר' מאיר, אינו נהג אלא בבהמה טהורה, כאמור. לחכמים, נהג גם בחיה ובעוף הטהורים. (לא תאכל הנפש עם הבשר – אלא בשר לבדו, הא כל שאין בשרו מותר, אי אתה מצווה על אבריו). אבל לבן נח אסור בין טמאים בין טהורים, (שהרי בשר כולם מותר לו).

לר' יהודה ור' אלעזר – נוהג אף בחיה ועוף הטמאים. (אם מדרשת הכתוב רק הדם... ולא תאכל הנפש... – כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו, והטמאים בכלל זה, אם משום שאיסור אבר מן החי חל על איסור טמא, משום חומרו שהוא נוהג בבני נח. כן דעת ר' יהודה).
(בבן נח, אין חילוק בין בהמה לחיה. ואולם הרמב"ם כתב (מלכים ט, יא) שפטור באבמ"ה של עוף (אפשר לפי שאינו בכלל 'בשר' סתם. רדב"ז. וע"ע בכס"מ). והראב"ד השיגו.
ומבואר בסוגיא שבן נח חייב משום אבר מן החי בעוף טמא גם לאחר שחיטה, כל עוד הוא מפרכס, אבל בטהור, כיון שלישראל הוא מותר ע"י שחיטה, אף לב"נ מותר. וע' לעיל לג. וע"ע אחיעזר ח"ב ה, ח).

ג. אמר רב: אבר מן החי צריך כזית. ('אכילה' כתובה בו). אך לאו דוקא כזית בשר אלא כל שיש כזית ע"י בשר גידים ועצמות – חייב.

ד. בשר מן החי אין חייבים עליו אלא בכזית, כשאר איסורי אכילה.

ה. נטל צפור שאין בה כזית ואכלה – רבי פוטר, (והמנחת-חינוך (תנב, ז) מצדד שמ"מ אסור מן התורה אלא שפטור), שבהייה אינה עומדת לאברים. ולדעת רבא, אפשר שאם חישב עליה מתחילה לאכלה אבר אבר – חייב, שמועילה מחשבתו להיותה עומדת לאברים. ודוקא לו עצמו, ולא לאחר שלא חישב. ואביי נחלק. (הרמב"ם השמיט דין זה, ונראה כיון שאף לרבא אין הדבר מבורר, אלא אמר זאת ב'את"ל'. עפ"י מנחת חינוך תנב, ז).

ו. ר' אלעזר בר"ש מחייב, ('על אבר ממנה חייב על כולה לא כ"ש?!'). ואם חישב לאכלה מתה ואכלה חיה – לרבא אפשר שפטור, שמא יש לילך אחר מחשבתו. ואביי חולק.
(אם יש בה כזית – לרש"י, אף לרבי חייב משום בשר מן החי. ולהתוס' פטור, לפי שאינה עומדת בחייה לחתיכת בשר לכו"ע. ומשום נבלה – יתכן וחייבים עליה, לפי שבשעת בליעה היא מתה. ע' מהרש"א שצידד בדבר).

ז. עוף טמא – בין בחייו בין במותו, חייבים עליו משום איסור טמא אפילו אין בו כזית, משום 'בריה'. אבל משום נבלה אין חייבים אלא בכזית. (שארין שייך שם 'בריה', לפי שלא היתה נבלה כשנבראת. רש"י. וכן אין אומרים 'בריה' אלא בדבר שאילו ייחלק אין שמו עליו. עפ"י ראשונים. ולרמב"ם (מאכ"א ד, ג) יש שיטה אחרת, שהאוכל עוף טהור חי לוקה משום נבלה בכל שהו, מדין בריה. וע' בחדושי הגר"ח"ס ועוד).

דפים קב – קג

קסא. א. האוכל אבר מן החי עם בשר מן החי יחדיו, בהתראה אחת; וכן אבר מן החי עם בשר אחר של טרפה;

בשר מן החי ובשר של טרפה – כמה הוא חייב?

ב. האוכל אבר מן החי או בשר מן החי של בהמה טרפה – כמה חייב?

ג. מתי חל איסור אבר מן החי, מתי חל איסור טרפה ומתי חל איסור חלב?

ד. האוכל חלב מן החי של טרפה – כמה חייב?